

เกณฑ์และขั้นตอนการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยา

ห้องปฏิบัติการรับสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยาดังต่อไปนี้

1. ชิ้นเนื้อศัลยกรรม (Surgical pathology) ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยาและ/หรือ slides/blocks ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยาเพื่อขอตรวจ ย้อมพิเศษ เพิ่มเติมขอความเห็นและคำวินิจฉัย
2. ชิ้นเนื้อระหว่างผ่าตัด (Frozen section examination) ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยา
3. สิ่งส่งตรวจทางเซลล์วิทยา (Cytology) ที่ส่งจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยา และ/หรือ slides/blocks ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยา เพื่อขอตรวจเพิ่มเติมขอความเห็นและคำวินิจฉัย
4. สิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยาด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน (Electron microscopic examination) ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยา
5. Slide และ/หรือ Paraffin block ที่ส่งมาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยาเพื่อมาขอทบทวนผลการวินิจฉัย และ/หรือ เพื่อขอตรวจเพิ่ม/ย้อมพิเศษ

เพื่อให้การตรวจทางห้องปฏิบัติการ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างถูกต้อง เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการรับสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยา จะปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ ในกรณีต่อไปนี้

1. การระบุ (Identification) สิ่งส่งตรวจไม่ถูกต้อง ได้แก่
 - ไม่มีใบขอตรวจ
 - ใบขอตรวจไม่ระบุชื่อ – นามสกุล และ/หรือ เบอร์ Slide / block ของผู้ป่วย
 - ชื่อ-นามสกุล ของผู้ป่วยไม่ตรงกับ ชื่อ-นามสกุลที่ปรากฏบนฉลากหรือภาชนะส่งตรวจ และ/หรือ เบอร์ Slide / block ของผู้ป่วย
 - ภาชนะบรรจุสิ่งส่งตรวจไม่ระบุหรือไม่ติดฉลาก ชื่อ-นามสกุลของผู้ป่วย
 - ชนิดของสิ่งส่งตรวจและตำแหน่งไม่สอดคล้องกับที่ระบุในใบขอส่งตรวจ
 - จำนวนและขนาดของสิ่งส่งตรวจไม่สอดคล้องกับระบุในใบขอส่งตรวจ
2. ภาชนะที่บรรจุชำรุดเสียหายทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าสิ่งส่งตรวจมีการสูญหายหรือไม่
3. น้ำยาของสิ่งส่งตรวจไม่เหมาะสม
4. สิ่งส่งตรวจผิดห้องปฏิบัติการ
5. Slide และ/หรือ Paraffin block ที่มาจากภายนอกสถาบันพยาธิวิทยาเพื่อทบทวนผลการวินิจฉัย (review) และ/หรือ ขอย้อมพิเศษหรือขอตรวจเพิ่ม
 - แดกหักไม่สามารถตรวจได้
 - ไม่มีสำเนาใบรายงานผลการตรวจ เพื่อยืนยันว่าสิ่งส่งตรวจนั้นเป็นของผู้ป่วยจริง

- ไม่มีฉลากแสดงเลขที่ส่งตรวจที่สอดคล้องกับใบรายงานผลการตรวจ
- 6. เป็นชั้นเนื้อที่เกี่ยวกับคดีหรือมีแนวโน้มจะเกี่ยวข้องกับคดี (เป็นชั้นเนื้อที่จะต้องนำไปเป็นวัตถุพยาน)
- 7. ไม่ระบุข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
 - ไม่ระบุชนิดของสิ่งส่งตรวจ
 - ไม่ระบุประเภทของการส่งตรวจ
 - ไม่ระบุชื่อแพทย์ผู้ขอส่งตรวจ
 - ไม่ระบุประวัติ อาการของโรค ลักษณะทางคลินิก ข้อมูลทางคลินิก และการวินิจฉัยโรคทางคลินิก
 - ไม่ระบุวัน เวลา ที่เก็บสิ่งส่งตรวจ และวันที่ส่งสิ่งส่งตรวจ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

เมื่อพบสิ่งส่งตรวจที่ไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การปฏิเสธสิ่งส่งตรวจของห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการ จะทำการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ และแก้ไขตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ในกรณีข้อที่ 1-6

1. ติดต่อไปยังแพทย์หรือผู้รับผิดชอบการขอตรวจเพื่อแจ้งการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจให้รับทราบและดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามความเหมาะสม
2. ให้หน่วยงานที่ส่งพิจารณานำสิ่งส่งตรวจกลับไปพร้อมใบขอส่งตรวจและใบปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลและแก้ไขให้ถูกต้อง จึงนำกลับมาส่งใหม่ได้

ในกรณีข้อที่ 7

1. ติดต่อไปยังแพทย์หรือผู้รับผิดชอบการขอตรวจ เพื่อแจ้งการปฏิเสธสิ่งส่งตรวจให้รับทราบและดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องตามความเหมาะสม
2. หรือให้หน่วยงานที่ส่งตรวจนำเฉพาะใบขอส่งตรวจกลับไปแก้ไขให้ถูกต้อง
3. ถ้าในกรณีที่ไม่ได้ระบุข้อมูลหลายอย่างในข้อที่ 7 ข้างต้นพร้อมกัน ทางห้องปฏิบัติการรับสิ่งส่งตรวจทางพยาธิวิทยาจะทำการแจ้งปฏิเสธสิ่งส่งตรวจให้รับทราบและดำเนินการตามขั้นตอนโดยให้หน่วยงานที่ส่งพิจารณานำสิ่งส่งตรวจกลับไปพร้อมใบขอตรวจและใบปฏิเสธสิ่งส่งตรวจ เพื่อทำการตรวจสอบข้อมูลและแก้ไขให้ถูกต้อง จึงนำกลับมาส่งใหม่ได้.

สิ่งที่ไม่จำเป็นต้องส่งตรวจทางพยาธิวิทยา

1. หนังสื้มปลายอวัยวะเพศจากการผ่าตัด จากการผ่าตัดเพื่อขลิบปลายอวัยวะเพศในเด็กชาย (Circumcision) ที่ไม่มีความผิดปกติเมื่อตรวจด้วยตาเปล่า
2. นิ่วจากอวัยวะต่างๆ ได้แก่ ถุงน้ำดี ต่อม้ำลาย ไต กระเพาะปัสสาวะ